

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Соціальна відповідальність бізнесу»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Освітня програма «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Рік навчання 2023 – 2024, семестр 5

Форма навчання денна

Кількість кредитів ЄКТС 6

Мова викладання українська

Лектор курсу

Контактна інформація
лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

д.е.н., проф. Єрмаков Олександр Юхимович
к.е.н., доц. Нагорний Віталій Володимирович
навчальний корпус № 10, кімната 405, 407

ermakovou@ukr.net ouermakov@gmail.com

nagornyvitaliy@gmail.com

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1034>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Завдання, цілі та опис занять: а) ознайомити студентів з основами корпоративної відповідальності; б) формування підприємницької позиції, орієнтованої на економічні, соціальні та екологічні аспекти; с) розвиток базових навичок самостійного прийняття рішень / вирішення проблем на основі принципів етики та відповідальності в житті та бізнесі.

Навчальна дисципліна забезпечує формування ряду компетентностей:

1. Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у сферах підприємницької, торговельної та біржової діяльності або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів організації і функціонування підприємницьких, торговельних, біржових структур і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

2. загальні компетентності:

- ЗК 2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях.
- ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.
- ЗК 10. Здатність діяти відповідально та свідомо.
- ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

3. фахові (спеціальні) компетентності:

- СК 3. Здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів ринкових відносин.
- СК 6. Здатність здійснювати діяльність з дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях.

ПРН2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

ПРН5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

ПРН6. Вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягати професійних цілей.

ПРН8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН 22. Вміти здійснювати організацію підприємницької, торговельної діяльності у сфері агробізнесу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
1 семестр				
Модуль 1 / Модуль 2				
Тема 1 Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	4/4	Знання - знати та розуміти: 1. закономірності та наслідки ведення відповідальної людської справи, а також принципи створення та розвитку індивідуального підприємництва, включаючи етику; 2. Економічні, фінансові, соціальні, правові, етичні, екологічні умови ведення бізнесу; Навички – буде вміти: 3. Аналізувати, оцінювати та інтерпретувати економічні явища, бути відповідальним чи безвідповідальним аспектом ведення бізнесу - вказувати їх вплив та давати рекомендації щодо економічної політики; 4. Самостійно доповнювати та вдосконалювати набуті економічні знання та професійні навички - етика та економіка, дослідницький підхід до етичних дилем Компетенції – буде готовий: 5. Проводити професійну діяльність етично / відповідально, забезпечуючи повагу до досягнень та традицій професії	Здача наукових робіт, розробка власних ідей проєктів. Написання тестів, есе, підготовка презентацій виступів, Розв'язання ситуаційних вправ та задач. Виконання самостійної роботи (в.т.ч. в elearn)	Письмовий іспит (ефекти: 1,2,3,4), оцінювання лекцій під час занять (ефекти: 2,3,4,5)
Тема 2 Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	4/4			
Тема 3 Організаційно-економічне забезпечення управління КСВ	4/4			
Тема 4 Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності	4/4			
Тема 5 Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	4/4			
Тема 6 Екологічна компонента соціальної відповідальності	2/2			
Тема 7 Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності	2/2			
Тема 8 Моніторинг корпоративної соціальної відповідальності	2/2			
Тема 9 Оцінювання ефективності соціальної відповідальності	2/2			
Тема 10 Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні	2/2			
	30/30			
Всього за 1 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перекладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перекладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Рекомендовані джерела інформації

Основна

- Гурочкіна В. В., Кравченко Л. В. Стратегічний аналіз корпоративної соціальної відповідальності промислових підприємств. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2018. № 3, т. 3. С. 198–205 Внесок українського бізнесу в реалізацію Україною Цілей сталого розвитку 2016-2020 р.р. URL: <https://csr-ukraine.org/research/vnesok-ukrainskogo-biznesu-sdg/>.
- Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
- ДСТУ ISO 14001: 2006. Системи екологічного керування. Вимоги та настанови щодо застосування.
- ДСТУ ISO 14001-97. Системи управління навколишнім середовищем. Склад та опис елементів і настанови щодо застосування.
- ДСТУ ISO 14004: 2006. Системи екологічного управління. Загальні настанови щодо принципів, систем та засобів забезпечування.
- ДСТУ ISO 26000:2019 Настанови щодо соціальної відповідальності (ISO 26000:2010, IDT) URL:http://online.budstandart.com/ua/catalog/doc-page.html?id_doc=87921
- Індекс прозорості сайтів українських компаній 2017. Укладачі: Зінченко А., Резнік Н., Саприкіна М. К.: Видавництво «Юстон», 2018. 28 с.
- Індекс прозорості Компаній України 2019. К.: 2020. 64с.
- Єрмаков О. Ю. Соціальна відповідальність : навч. посіб. К.: Компринт, 2015. 191 с.
- Конспект лекцій з дисципліни Соціальна відповідальність. Уклад. І.А. Юр'єва. Харків: НТУ -ХПІ, 2016. 118 с.
- Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність. Навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
- Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку : монографія. [П. В. Пашко, Л. Л. Лазебник, Ю. В. Кіндзерський, В. В. Гурочкіна та ін.] ; за ред. П. В. Пашка та Л. Л. Лазебник ; Університет державної фіскальної служби України. Ірпінь : вид.-поліграф. центр Університету ДФС України, 2019. 476 с. (Серія «Податкова та митна справа в Україні», т. 133). Підрозділ 1.3. С. 47–59.
- CSR Practices in Ukraine 2012. under the editorship of M. A. Saprykina; Centre for CSR Development. Kyiv, 2012, 126 pages

14. Практики КСВ в Україні 2019. Під ред. Саприкіної М.; Центр «Розвиток КСВ». К.: 2019. 152 с.
15. CSR development in Ukraine: 2010–2018. Originated by: Zinchenko A., Saprykina M. Kyiv: Printing House 'Yuston', 2017. 52 pages.
16. SDG Compass: Посібник для досягнення Цілей Сталого Розвитку в сфері бізнесу URL: http://csr-ua.info/csr-ukraine/wp-content/uploads/2016/09/2016-09-15_SDG_Compass_Guide_2015_ukr_web.pdf.
17. Nahornyi, V., Tiurina, A., Ruban, O., Khletytska, T., & Litvinov, V. Corporate social responsibility in modern transnational corporations. Amazonia Investiga, (2022). 11(53), 111-121. URL: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.53.05.11>.
18. Tiurina, A., Nahornyi, V., Ruban, O., Tymoshenko, M., Vedenieiev, V., & Terentieva, N. Problems and Prospects of Human Capital Development in Post-Industrial Society. Postmodern Openings, (2022). 13(3), 412-424. <https://doi.org/10.18662/po/13.3/497>.

Додаткова

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 IV; зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>.
2. Звіт за результатами II Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» укладач звіту: Янковська О. за редакцією: Саприкіної М. 2015р.
3. Звіт за результатами III Національного Форуму «Бізнес і університети: трансформація освіти» (22-23 жовтня 2015р). Укладач звіту: Янковська О., Зінченко А. За редакцією: Саприкіної М. К., 2015 р.
4. Конвенція ЄЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_015#Text
5. Навчальна програма «Корпоративна соціальна відповідальність у конфліктні часи: етичні дилеми для бізнесу» Центр «Розвиток КСВ», 2015 р. URL: www.csr-ukraine.org.
6. Глобальний договір ООН (UN Global Compact, 2000) URL: www.globalcompact.org.ua.
7. Загальна декларація прав людини: Прийнята і проголошена резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 року. Офіційний вісник України від 15.12.2008 №93. С. 89 - 310. URL: http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=995_015.
8. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. URL: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права. URL: <http://zakonl.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.
10. Міжнародна організація праці: Конвенції та рекомендації, ухвалені міжнародною організацією праці. Женева: МБП, 1999. У 2 т. 242 с.

Інформаційні ресурси

1. «Круглий стол в КО» (Caux Round Table) URL: www.cauxroundtable.org.
2. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative — GRLI) URL: www.grli.org.
3. Європейська академія бізнесу і суспільства (European Academy for Business and Society — EABIS) URL: www.eabis.org.
4. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network - EBEN) URL: www.eben-net.org.
5. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: URL: www.globalcompact.org.ua.
6. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) - URL: www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR.
7. Account Ability The Institute of Social and Ethical Accountability URL: www.accountability21.net.
8. Центр розвитку корпоративної соціальної відповідальності (Можливість бути першим) URL: <http://csr-ua.info/csr-ukraine/>.